

КОРНІЄНКО ГАННА СЕРГІЇВНА

*Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,
доцент кафедри земельного та аграрного права,
доктор юридичних наук, доцент*

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРОБІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

З початком військової агресії Росії проти України в країні нагальним постало питання оптимізації логістичного забезпечення як для збройних сил, так і для агробізнесу. У такий складний час армія та населення нашої країни та світу повинні своєчасно отримувати необхідне забезпечення. Для армії – відповідне постачання озброєння, військової техніки та матеріально-технічних ресурсів, а для населення – продуктів харчування.

За даними Human Rights Watch, російське вторгнення в Україну вже посилює продовольчу кризу на Близькому Сході та в Північній Африці. Зокрема, Ліван отримує 80 % пшениці з України; Єгипет закуповує пшеницю, а також великі обсяги олії; Лівія імпортує понад 40 % пшениці з України; Ємен – не менше 27 %. Крім того, влада північно-західної Сирії забезпечує регіон пшеницею й борошном, закупленими через Туреччину, яка також імпортує 90 % пшениці із нашої країни [1].

Слід наголосити, що продовольча криза виникла у зв'язку з окупацією портів на Азовському морі і небезпекою пересування вантажних кораблів по Чорному морю, через які здійснювалося близько 90 % експорту сільськогосподарської продукції. За даними Міністерства аграрної політики та продовольства України, сьогодні залізничним транспортом перевозять до 20 тис. тонн зерна на день, раніше ж через морські порти проходило близько 150 тис. тонн [2]. Отже, наявність такої проблеми, диктує перегляду підходів до організації логістичного забезпечення агробізнесу.

На сьогодні розглядаються такі шляхи відновлення експорту сільськогосподарської продукції: 1) автомобільним транспортом; 2) залізничним транспортом; 3) експорт через морські порти держав-сусідів (Румунії, Болгарії). Варто відмітити, що без поєднання цих шляхів транспортування з використанням тільки одного, навряд можливо налагодити безперебійний експорт продукції. Тому важливим виступає питання своєчасного логістичного забезпечення експорту сільськогосподарської продукції. У цьому напрямку уряд своєчасно почав робити кроки щодо налагодження зовнішньої логістики та переорієнтації експорту через залізничний та автомобільний транспорт. Так, було прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 09 квітня 2022 р. № 427 «Про утворення Координаційної ради з питань логістики

в сільському господарстві». Координаційна рада – тимчасовий консультативно-дорадчий орган Кабінету Міністрів України, серед завдань якого є: вдосконалення логістики перевезень; скорочення витрат на міжнародні та внутрішні перевезення товарів; забезпечення кваліфікованим персоналом логістичної інфраструктури [3]. Для спрощення експорту соняшникової олії та кукурудзи було відмінено їх ліцензування та квоти.

Безумовно, що логістика окрім транспортування сільськогосподарської продукції охоплює такі функціональні операції, як планування, закупівля, зберігання, внутрішнє розподілення ресурсів, технічне обслуговування обладнання, надання послуг у сфері агробізнесу. Тому, важливими є заходи щодо: спрощення отримання карантинного сертифіката на імпортоване насіння при переміщенні територією України; можливості оформлення фітосанітарного сертифіката в електронній формі; сертифікації українських виробників органічної продукції, а також розширення можливостей одержання ними державної підтримки; спрощення процедури ввезення харчових продуктів, кормів, побічних продуктів тваринного походження, а також живих тварин на митну територію України. Таким чином, організація спрощеної процедури у сфері сертифікації надає можливість більш швидкого доступу сільськогосподарських товаровиробників до насінневого матеріалу, засобів захисту рослин, державної підтримки та ін. [4].

Слід зазначити, що навіть часткове відновлення експорту, вкрай важливе для суб'єктів агробізнесу, бо забезпечує надходження коштів для посівної компанії та збору врожаю – закупівлі паливно-мастильних матеріалів, насіння, добрив, засобів захисту рослин та для виплати заробітної плати.

Наведене дозволяє зробити висновок, що в умовах воєнного стану необхідно швидко та своєчасно організовувати логістичне забезпечення агробізнесу. Вирішувати проблему комплексно, шляхом законодавчого забезпечення відповідної підтримки як виробництва сільськогосподарської продукції, так і її реалізації.

Список використаних джерел:

1. Відновити експорт в умовах війни: складно, але життєво необхідно. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3449529-vidnoviti-eksport-v-umovah-vijni-skladno-ale-zittevo-neobhidno>.
2. Стало відомо, як працює аграрний бізнес в умовах війни. URL: <https://agronews.ua/news/stalo-vidomo-yak-praczuje-agrarnyj-biznes-v-umovah-vijny/>
3. Про утворення Координаційної ради з питань логістики в сільському господарстві: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.04 2022 р. № 427. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/427-2022-%D0%BF#Text>
4. Про внесення змін до деяких законів України щодо безперебійного виробництва та постачання сільськогосподарської продукції під час

воєнного стану: Закон України від 12.05.2022 р. № 2246-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2246-20#Text>

Ключові слова: логістика, агробізнес, експорт, сільськогосподарська продукція, воєнний стан.

Key words: logistics, agribusiness, export, agricultural products, martial law.

УБЕРМАН ВОЛОДИМИР ІЛЛІЧ

Науково-дослідна установа «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем», провідний науковий співробітник лабораторії формування та регулювання якості вод, кандидат технічних наук

ВАСЬКОВЕЦЬ ЛЮДМИЛА АНТОНІВНА

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», професор кафедри безпеки праці і навколишнього середовища, кандидат біологічних наук, професор

НАПРЯМИ ТА ЗАСОБИ АДАПТАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СКИДАННЯ ЗАБРУДНЮВАЛЬНИХ РЕЧОВИН ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄС

Однією з ключових проблем поліпшення якості українських вод та забезпечення їх екологічної безпеки є ефективність правового регулювання скидання забруднювальних речовин (ЗР) зі зворотною водою точкових джерел (водокористувачів). У доктринальних документах екологічної політики України, зокрема, у Стратегії [1] головними джерелами забруднення визнаються скиди ЗР зі зворотною водою з промислових та господарських об'єктів у поверхневі та морські води. Виконання чинної української програми апроксимації водного законодавства до законодавства ЄС вимагає переходу до інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом (ІУВРБП) та відповідного реформування державного управління у сфері охорони вод, яке фактично здійснюється в Україні з 2017 р. Еколого-правовий підінститут регулювання скидання ЗР (РСЗР) [2] містить інструменти законодавчого впливу на джерела надходження ЗР до водного середовища та вимоги до реалізації такого впливу. РСЗР входить до складу комплексних еколого-правових інститутів якості вод та її регулювання у законодавствах ЄС і України. Використання європейського досвіду поліпшення якості вод і досягнення її європейського рівня вимагають зміни українського РСЗР з точкових джерел у поверхневі води задля наближення до європейського відповідника.